

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942. november 14.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 257. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Ujabb 23 kereskedelmi és több hadihajót vesztettek az angolszászok

Német tengeri és légi erők gyilkos rohamai az ellenséges hajóforgalom ellen – Rommel Marmaricában súlyos védelmi harcokat vív – A Kaukázusban fontos hegyi állásokat, Sztalingrádban további háztömböket foglaltak el a németek, a Don mentén, Volchovnál és Ilmen tónál összeomlottak a szovjet támadások – Genovát angol légitámadás érte

Honvédségünk arcvonalán tovább tart a viszonylagos nyugalom

A harcterek eseményei közül messze kimagaslóan azok a kiváló eredmények, amelyeket a német-olasz tengeri és légi erők értek el az angolszász hajózás ellen az Északi Jeges-tengertől a Fokvárosig terjedő óriási hadművelési területen s különösen jelentősek azok a sikerek, amelyeket az algiri és marokkói partok előtt az angolszász inváziós flottával szemben mutathatnak fel. Noha a legnagyobb érdeklődés a Földközi tenger mentén lejátszódó eseményekre összpontosul, a világháború más arcvonalain is jelentős harctevékenységek folytak.

Honvédségünk

harcairól a mai hadijelentés kiegészítéseként közölték illetékes helyen, hogy bár arcvonalunkon viszonylagos nyugalom van, ez nem jelenti azt, mintha szünetelne a tevékenység. Honvédeink, különösen pedig műszaki egységeink nagyvonalú feladatokat oldottak meg. Ezek a feladatok két irányúak: harci műszaki feladatok és arcvonal mögötti biztosító feladatok. A harci műszaki feladatok közé az ellenséges erődítmények és harciállások elpusztítása, saját állásaink erős biztosítása, saját vállalkozásunk előkészítése, az ellenséges aknazár ártalmatlanná tétele stb. tartozik. Ezeket a feladatokat műszaki csapataink példás hősiességgel oldották meg és újlag bebizonyították rátermettségüket és kiválóságukat. A szovjet föld sajtóságos viszonyai közepette nem csak az ellenségtől kell megvédeni állásainkat, hanem a téltől is. Eppen ezért nagyjelentőségű az a munka is, amelyet honvédeinknek a hidegtől és az időjárás viszonyosságaitól való megvédelem érdekében fejtenek ki műszaki csapataink.

Az arcvonal mögötti vidéken nagy- kiterjedésű területen az utak és utánpótlási vonalak biztosítása képez nagy feladatot. Ezeket az utakat ki kell építeni és karban kell tartani, azon kívül fel kell készülni arra is, hogy ezek az utak a télen minden időjárás viszonyok között járhatóak legyenek, hogy utánpótlásunk zavartalan maradjon. A legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg beavatott katonai helyen a felszabadított ukrán területek termelését biztosító meg-

szálló csapataink kiváló teljesítményeiről is. A hideg idő és az éhség ezen a területen kitűzi az orvlövész csapatokat az erdőkből, amelyek rendszertelen élelmiszerszerzés végett kisebb falvakat támadnak meg. Honvédeink kisebb alakulatai kitűnően állják meg helyüket ilyen támadásokkal szemben is, bámulatos ügyességgel oldják meg feladataikat, úgy-hogy az orvlövész bandák komoly zavarokat seholsem okozhatnak. Honvédeink kiváló teljesítménye minden elismerést megérdemel — hangsúlyozzák magyar katonai helyen.

A vezéri

főhadiszállás szombatán a következőket jelenti az arcvonalokról:

A Kaukázus nyugati részében helyi jelentőségű támadással uralkodó hegyi állásokat foglaltak el a németek. Harci gépek eredményesen bombázták Tuapsze városát és kikötőjét. A Terek mentén visszaverték a szovjet csapatok támadásait és bolseviszta páncélosokat pusztítottak el. Német gépesített alakulatok a Kalmük szteppén megsemmisítettek egy ellenséges támaszpontot, foglyokat ejtettek és hadianyagot zsákmányoltak. Sztalingrádtól délre a bolseviszta helyi jellegű támadásai összeomlottak a szövetséges csapatok védőtüzében, magában Sztalingrádban pedig kemény harcokban további háztömböket foglaltak el a német roham osztagok és visszaverték az ellenség támadásait. A doni arcvonalon meg- hiúsultak a bolseviszta kisebb próbálkozásai. A középső arcvonalszakaszon több ellenséges harciállást pusztítottak el a németek. Volchovnál és az Ilmen tó felől délkeletre pedig kudarcba fulladtak a szovjet támadások. A bolseviszta november 1-e óta 282 repülőgépet vesztek el 18 gépet kitévő veszteséggel szemben.

Marmaricában az ellenség széles arcvonalon támad Rommel csapatai ellen. Tobrukot kiürítették a németek. Német harci gépek a Halfaya szoros vidékén eredményesen támadták angol páncélos oszlopokat.

A Földközi tengeren, Bougie kikötője előtt a német légi erők elpusztítottak egy hatezer tonnás ellenséges hajót, két páncélos hajót és 5 kereskedelmi hajót pedig megrongáltak.

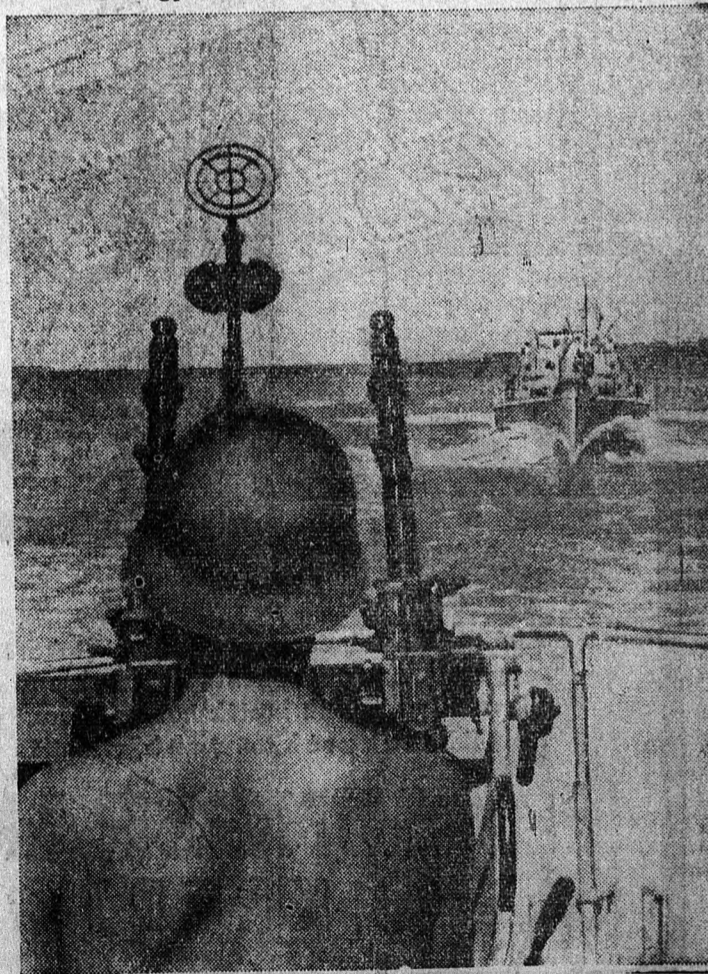
Az olasz hadijelentés lényegében ugyanazt közli az afrikai arcvonalról mint a német, de hozzáteszi, hogy az angolok szombatra virradóra újból nagyobb támadást intéztek Genova ellen. Kár van. Az áldozatok száma még ismeretlen.

A tengeralattjárók

ismét súlyos csapást mértek az angolszász hajózásra. Mint a vezéri főhadiszállás különjelentése közölte az Atlanti óceán északi részén, a Jeges tengeren, a kanadai partok előtt, a Karaíbi tengeren, a Zöldfoki szigetek vidékén és Fokvárostól keletre erősen védett karavánokból és szabad portyázók során újabb 119.000 tonnát kitevő 20 ellenséges hajót súlylyesztettek el a német tengeralattjárók, két hajót megrongáltak. A biztosító erők közül egy rombolót súly-

lyesztettek el. 9 Földközi tengeren az amerikai partraszálló erők elleni küzdelemben két szállítóhajót és egy tartályhajót süllyesztettek el, összesen 20.000 tonna vízkiszorítással, más hajókat megrongáltak. Ezzel az algiri és marokkói partok előtt 99.100 tonnányi 11 kereskedelmi hajót veszített az ellenség. A november kilencedikén kiadott rendkívüli jelentésben közölt eredmények óta 31 kereskedelmi hajót süllyesztettek el a németek 218.000 tonna tartalommal, hatot pedig megrongáltak. Az ellenség hadihajói közül két cirkáló és 4 rombolót süllyesztettek el, 1 repülőgép-anyahajót, 1 rombolót és egy korvetet pedig megrongáltak.

Ezek az eredmények mutatják mennyire nem tud védekezni az ellenség a német tengeralattjáró-egységével szemben.

Német gyorsnaszádok a Fekete tengeren.

Ma rádióműsor - Ára 16 fillér

Honvédségünk harcai

A honvédezerkar főnökének szombaton kiadott 29 számú hadijelentése közli: Az elmúlt héten honvédségünk arcvonalán jelentősebb harciselekményre nem került sor.

A helyijelentőségű járőrcsatározások során néhány foglyot ejtettünk és fegyvereket zsákmányoltunk.

Szorványosan támadó ellenséges repülőgépek közül légvédelmi tüzésünk két, német vadászok pedig egy gépet lőttek le.

Két francia tengerésztiszt merény- letet kísérelt meg az áruló Giraud tábornok ellen

Vichy, november 14.

A francia hírszolgálat jelentése szerint két francia tengerésztiszt felkereste Giraud tábornokot, szemére vetette neki, hogy áruló és több revolverlövést adott le. Giraud környezete meg-

a lövöldöző tengerésztiszteket és így a tábornok megmenekült a biztosnak látszó haláltól. A két francia tengerésztisztet azonnal kivégezték az amerikaiak.

Az olasz-német torpedóvetőgépek sikeres harca az algiri partok előtt

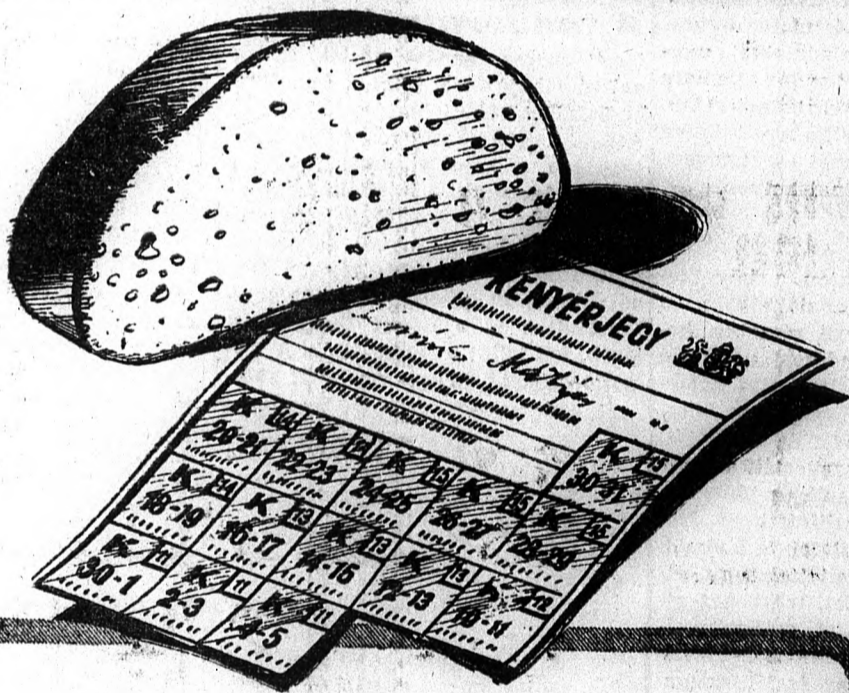
Roma, november 14.

A Stefani iroda közli, hogy a Földközi tenger középnyugati részén a német-olasz légierők nagy sikerekkel folytatják támadásaikat az angolszász inváziós flotta ellen.

Különösen élénk tevékenységet fejtenek ki Bougie kikötője vidékén. Olasz bombázók találatokat értek el Bougie rakpartján és két kereskedelmi hajón. A rakparton hatalmas tűz keletkezett, amely átterjedt a kikötőben horgonyzó két hajóra is. Az angolszász légierők heves elhárításba kezdtek, az olaszok azonban ennek el-

lenére sikerrel hajtották végre feladatukat. Bougie öblében olasz torpedóvető gépek a levegőbe röptettek egy nagy lőszerszállító hajót, amely óriási robajjal pusztult el. A parancsnokló olasz őrnagy gépe nem tért vissza a támadásból.

Más gépek egy 10.000 tonna ellenséges hajót robbantottak fel, egy Leander osztályhoz tartozó cirkálót pedig olyan súlyosan megrongáltak, hogy az minden valószínűség szerint elsüllyedt. A cirkáló elsüllyedését a beállt sötétség miatt nem tudtuk ellenőrizni.

Takarékosan!

Akárcsak a mindennapi kenyeret, takarékosan kell fogyasztanunk az értékes villamos áramot is. Elavult, legyengült körték haszontalanul pazarolják! Helyükbe takarékos, jobb világítás való:

TUNGSRAM
KRYPTON

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Szombat—Csütörtök

A Hataltság filmje

KADÉTSZERELEM

Főszereplők:

Hidvéghy Valéria,
Maklár Zoltán, Rajnay Gábor

Pótműsor: magyar és olasz híradó.

A Duce megbeszélése a piemonti herceggel

Róma, november 14.

A Duce a Palazzo Venezia-ben fogadta a Piemonti herceget, Olaszország tábornagyát, aki a középdeli olasz hadsereg főparancsnoka. A tábornagy katonai kérdésekben tett jelentést a Ducenak.

ANGOL REPÜLŐGÉPEK GÉPFEGYVERREL TUZELTEK A MEZŐN DOLGOZÓ FRANCIA MUNKÁSOKRA

Páris, nov. 14.

(NTI) Az Oeuvre lillei jelentése szerint angol repülőgépek Hazebrouch mellett sorozatos géppuskátűzet adtak le a mezőn dolgozó francia munkásokra. Egy 18 éves leány életét vesztette.

SVÁJC BESZUNTETTE A POSTAFORGAL- MAT FRANCIAORSZÁGON KERESZTÜL

Svájc postaigazgatósága megszüntette a postai küldemények Franciaországon keresztüli történő továbbítását Spanyolország, Portugália, Írország és a tengerentúli államok felé. Magával Franciaországgal a lehetőség szerint fentartják a postai forgalmat.

Ellentétek a párttűtő francia tábornokok között

Darlan és Nogues három napja tárgyalnak az amerikalakkal

Vichy, november 14.

(NTI) Nogues francia tábornok Algírba érkezett és bekapcsolódott azokba a megbeszélésekbe, amelyeket három nap óta tartanak Darlan és az amerikai tábornokok között.

Stockholm, november 14.

A Stefani iroda közlése szerint a Svenska Dagbladet úgy értesül, hogy De Gaulle és Giraud párttűtő francia tábornokok között súlyos ellentétek merültek fel, mert Giraud nem akarja elismerni De Gaullet valamennyi párttűtő francia fejének.

Eisenhower amerikai főparancsnok hír szerint Giraud tábornok álláspontját tette a magáévá. Angol-amerikai körökben súlyos aggodalmat kelt a francia párttűtők viszálkodása, mert attól tartanak, hogy a két tábor esetleg egymás ellen fordul.

OLASZ—NÉMET KERESKEDELMI TÁR- GYALÁSOK BÉCSBEN

Bécs, november 14.

Bécsben végetért a német és olasz kereskedők bizottságának negyedik értekezlete. A bizottság áruforgalmi és bérrendezési kérdésekről tárgyalt és mint a hivatalos jelentés kiemeli, a tanácskozás a két nemzet barátságának és bajtársiasságának szellemében folyt le.

SZTALIN A NÉMET NYOMÁS ENYHULÉ- SÉT VÁRJA AZ ANGOLSZÁSZ VÁLLAL- KOZÁSTÓL

Amsterdam, november 14.

A Német Távirati Iroda az angol hírszolgálat jelentése nyomán idéz Sztalin kijelentéséből. A vörös diktátor bizakodóan beszélt az angolszászok afrikai vállalkozásáról, amelytől a Szovjetre nehezedő német nyomás csökkenését reméli.

LÉGIRIADÓ GENFBEN ÉS LAUSANNE-BAN

Bern, november 14.

Genfben és Lausanneban szombatra virradóra elrendelték a légiriadót, mert idegen — valószínűleg — angol gépek repültek el a város felett.

Spanyol politikai menekülteket is csatasorba akarják állítani az emigrációban élő spanyol vörös tábornokok

Buenos Aires, november 14.
Newyorki jelentés szerint három emigrációban élő, volt spanyol köztársasági tábornok táviratilag azt indítványozta Rooseveltnak, hogy a mintegy 300.000 külföldön élő spanyol politikai menekültet sorozzák be és formáljanak belőlük hadosztályokat a tengely ellenes küzdelmekre. A három spanyol tábornok hajlandó átvenni az alakulandó menekült spanyol hadosztályok parancsnokságát.

A Fehér Ház hír szerint korainak tartja a spanyol légió megszervezését, de tanulmányozás tárgyává tette az indítványt.

AMERIKA SEGÉDÁLLAMAI IS MEGSZAKÍTOTTÁK A DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOKAT A FRANCIA KORMÁNNYAL

Vichy, november 14.
Az Egyesült Államok és Kanada után Brazília, Honduras és Panama is bejelentette a diplomáciai viszony megszakítását Franciaországgal.

A NÉMET KÖVET TANÁCSKOZÁSAI SALAZAR PORTUGÁL MINISZTERELNÖKKEL

Lisabon, november 14.
A NTI jelntése szerint a lisaboni német nagykövet hosszú és beható megbeszélést folytatott Salazar portugál miniszterelnökkel.

London háborús célja a brit világbirodalom fentartása

Genf, november 14.
(NTI) Az angol Daily Mail jelentése szerint Pepper amerikai szenátor egyik beszédében igyekezett meghatározni az angolszász szövetségesek háborús céljait. Idézte Churchill azon kijelen-

tését, mely szerint Anglia igyekszik megtartani minden meglévő birtokát és ebből azt a következtetést vonta le a szenátor, hogy Nagybritánia háborús célja továbbra is megtartani a világuralmat.

„Eszakafrika mágnesként vonzza a tengely buvárhajóit“

Genf, november 14.
Londoni jelentések szerint a szövetségesek főhadiszállásának tájékoztatója kijelentette, hogy az angolszászok vállalkozás megindulása óta Északafrika valóságos mágnesként vonzza a

tengely buvárhajóit és rengeteg tengeraltjárója van ezen a vidéken. A tájékoztató a szövetségesek hajó veszteségeiről nem volt hajlandó felvilágosítást adni.

Angliában minden ötödik házat német bombatalálat ért

Amsterdam, november 14.
A Német Távirati Iroda az angol hírszolgálat nyomán idézi az angol egészségügyi miniszter jelentését. A miniszter közölte, hogy a háboru kezdete óta Angliában 2,750.000 ház rongálódott meg légítámadás következtében, ami azt jeleti, hogy minden ötödik angol házat német bombatalálat ért. A miniszter szerint a megromlott házak jórésztét időközben kijavították a helyi hatóságok.

ROOSEVELT JUDÁS-PÉNZE

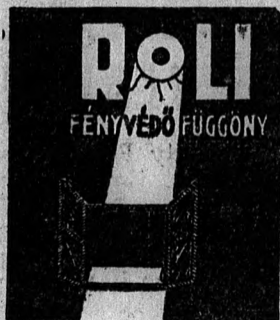
Berlin, november 14.
A Berliner Börzenzeitung foglalkozik Roosevelttel azon intézkedésével, melynek értelmében 5 aranydollárt fizet minden olyan arabnak, aki arab területen kényszerleszállást végző amerikai repülőnek segítséget nyújt. Minden amerikai repülő az öt aranydollárra szóló utalványon kívül arabnyelvű röplapot ad át az arabnak, ha annak segítségére szüksége van. A röplapon amely Rooseveltt aláírását viseli, az elnök üdvözlét küld a világ minden arabjának és kéri segítse ki a bajbajutott amerikai katonát, adjon neki ételt ital és tegye lehetővé, hogy az eljusson a legközelebbi amerikai táborhoz.

A BBZ szerint Rooseveltt száján a béke és Isten nevével, tenyerén Judáspénzzel arra akarja rábírní az arabokat, hogy árulják el az arab szövetség ügyét és 5 arany dollárért segít-

se elő Rooseveltt azon politikáját, amely az arabok további rabszolgásgát célozza

IZLAND KORMÁNYA LEMONDOTT

Amsterdam, november 14.
A Német Távirati Iroda közli a Reuter nyomán, hogy az izlandi kormány lemondott.

Zsinorral felhuzható, erős, sötétszínű papírosból készül. Az ablakok külső peremszélessége és magassága közlendő

Kérjen ismertetőt
Magyar szabadalom. A honvédelmi minisztérium által jóváhagyva

VARGA és WEISS
papírárugyár, V. Csáky-utca 20.

Messen a határokon túl
szerez dicsőséget a magyar iparnak az
ORION RÁDIO

MINDEN ORION-RÁDIOKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL BEMUTATJA

JAPÁN SIKEREK INDIÁBAN ÉS A SALAMON SZIGETEKEN

Tokió, november 14.
A japán légiórok támadást intéztek Assam és Bengália indiai tartományok repülőtereire ellen és mintegy 50 angol repülőgépet megsemmisítettek.

A Salamon szigetekhez tartozó Guadalcanáron újabb csapatokat tektek partra a japánok. Légiharcban 43 ellenséges gépet lőttek le, míg a japán veszteség 10 gép volt.

KÉT AMERIKAI REPULÓGÉP 48 EJTŐERNYŐST FRANCIA HELYETT TÉVEDÉS-BŐL SPANYOL TERULETRE SZÁLLITOTT

Sevilla, november 13.
Az Interinf. német hírszolgálat jelentése szerint Tetuán közelében két Gouglas mintájú amerikai repülőgép szállt le. Az amerikaiak azt hitték, hogy francia területre érkeztek és amikor rájöttek a tévedésre, el akartak menekülni, a spanyol légionisták azonban megakadályozták őket. A két repülőgép 48 ejtőernyőst szállított. Ugy az ejtőernyősöket, mint a gépek pilótáit internálták a spanyol hatóságok.

A zombori munkapiac helyzete Munkát keres 97, munkát kaphat 51 munkás

A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint Zomborban munkát kaphat 51, munkát keres 97 munkás.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 5 önálló épület és műlakatos, 5 géplakatos, 1 komenciós gépész-kovács, 5 villany szerelő, 1 szabó, 1 sütő, 20 napszámos, 2 mezőgazdasági cseléd.

Nő: 1 vendéglői szakácsnő, 1 mindenes, 3 mindenes szakácsnő, 2 bejárónő.

Tanonc: 1 kovács, 2 asztalos, 1 pincér.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 ispán, 1 kertész, 3 géplakatos, 2 gépész-kovács, 1 könyvkötő, 2 molnár, 1 hentes-mészáros, 1 fényező, 2 pincér, 8 mezőgazdasági cseléd, 7 napszámos, 3 szolga, 2 kocsis.

Nő: 1 gyári munkásnő, 3 házmesternő, 1 gyermeklány, 9 mindenes, 7 mindenes szakácsnő, 2 szobalány, 19 bejárónő.

IGAZ MAGYAR NEM FECSEG ÉS NEM TERJESZT RÉMHIREKET.

Meg akarja vesztegetni a detektívet a kerítőnő

A törvényszék megkezdte a zombori kerítőnő ügyének tárgyalását

Jelentettük annakidején, hogy a zombori rendőrség letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérte Schwetz Anna zombori asszonyt, aki a Kereszt utca 5. szám alatt lévő lakásán titkos találkahelyet rendezett be. A kerítőnő letartóztatása előtt már több feljelentés érkezett a rendőrségre, amelynek alapján a detektívosztály megindította a nyomozást. A feljelentések szerint a Kereszt utca 5. számú házában éjszakánként fiatal párok találkoznak titokban.

Az egyik titkosrendőr vezette le a nyomozást ebben az ügyben. Éjszaka lesbeállt a ház közelében és figyelte az utcát. Itt csakhamar meggyőződött arról, hogy a feljelentések nem alaptalanok. A házba egymásután surrantak be a fiatal párok.

A detektív meglepetésszerűen akart behatolni a lakásba, de úgy látszik Schwetz Annának is volt őrszéme, mert amikor bejutott a lakásba, ott már semmit sem talált. Csak az ágyak voltak szétbontva, s a szomszéd szobában volt négy fiatal leány, névszerint Kripsz Erzsébet, Hírster Valéria, Horváth Rózsi és Csuvardics Klári.

Ezek már régi ismerősei a rendőrségnek, mert valamennyien szerepelnek a nyilvánítottakban. A leányok leigazolásuk után bevallották, hogy találkára jöttek a lakásba. Megtalálták a fiatalembereket is, akiket igazoltatásuk után szabadon engedtek.

Amikor a detektív felvette a jegyzőkönyvet és távozni akart,

Schwetz Anna titokban egy tízpengős bankjegyet nyomot a markába.

A kerítőnő szándéka félreérthetetlen volt, de ez még gyanúsabbá tette a felügyelő előtt és most már tüzebben átvizsgálta a lakást.

A detektív jelentése alapján a rendőrség

letartóztatta Schwetz Annát, majd beidézte a lányokat is. Ezek elmondották, hogy a Kereszt utcai házban már régebb óta tartott fenn titkos találkahelyet a kerítőnő. Schwetz Anna abból élt, amit ők kerestek. Többször panaszkodott előttük, hogy vadházastársa minden pénzét elissza. A leányok szerint nemcsak éjszaka, de nappal is élénk volt a forgalom a Kereszt utcában.

A vizsgálat során azt is sikerült megállapítani, hogy

Schwetz Anna már a megszállás alatt is foglalkozott kerítéssel, s hogy sok fiatal leány esett hálójába, akiket lelketlen módon kihasználta.

A zombori törvényszék Winter-Kócs dr. hármastanácsa szombaton délelőtt tartott tárgyalást ebben az ügyben. Schwetz Anna vallomása során tagadta, hogy titkos találkahelyet rendezett be lakásán és azt állította, hogy a leányok csak lakói voltak. Ezek fogadtak néha férfivendégeket, de neki abból haszna nem volt.

Kripsz Erzsébet azonban megcáfolta az állítólagos »gazdasszony» vallomását. Csuvardics Klára tanuvallomása során nem mondott semmi lényegeset, s csak akkor tört meg, amikor a kerítőnőt eltávolították a teremből. Ekkor sírva mondta el, hogyan jutott Schwetz Anna hálójába, s hogy az asszony mennyire kihasználta.

A szembesítésnél már a kerítőnő sem tagadta az ellene emelt vádat. Megtörtén mondott el mindent a bíróság előtt.

Kriszter Viktória és Horváth Rózsi nem jelentek meg a tárgyaláson. A bíróság elrendelte a bizonyítási eljárás kiegészítését, s a tárgyalást elnapolta. A védelem azon kérelmét, hogy a kerítőnőt helyezték szabadlábra, a bíróság elutasította.

Elromlott a fékszerkezet

Órákig rohant le-föl az utcákon a villamosautó

Koppenhágából jelentik: A dániai Aalborg városában a napokban különös kalandja volt egy villamosautó tulajdonosának, aki akarata ellenére a legnagyobb sebességgel rohant keresztül-kasul a városban, a legvakmerőbb autóversenyzőket megszégyenítő kanyarodókkal. A járóke-lőknek is feltűnt a nagy sebességgel száguldó és újra meg újra visszatérő autó. Az autó tulajdonosa, aki maga vezette kocsiját, éppen a legnagyobb sebességgel hajtott, amint fölfedezte, hogy rövidzárlat következtében a kocsi fékszerkezete elromlott, úgyhogy nem volt képes többé sem fékezni, sem megállni. Kétségbeesésében

a város végén levő balesetjelző állomás felé irányította kocsiját és igyekezett magára terelni a személyzet figyelmét, folyton dudálva és integetve, szédületes kanyarodókkal keringve az állomás körül. A szokatlan jelenet csakhamar számos nézőt csalt oda, akik a vakmerő vezető nyaktörő teljesítményét hangos tetszéssel kísérték. A szerencsétlen ember kétségbeesetten igyekezett értésére adni a tömegnek, hogy nem tud megállni, de csak jó későre sikerült azt elérnie, amikor egy ember vakmerően felugrott a robogó autóra és kirántotta a biztosítékokat, amire az autó végre megállt.

Szervezett lóköltő cigánybanda felett ítélik a zombori törvényszék

A zombori kir. törvényszék dr. Winter-Kócs Rezső hármastanácsa előtt 24 vádlott állott okirathamisítás, lopás, orgazdaság és csalás bűntettével vádolva. A vádlottak közül, akik valamennyien cigányok, tíz az ügyészség fogházában van vizsgálói fogságban, tizenhárom pedig szabadlábon védekezik.

Dimovics Petrovics András, Jovánovics Gábor, Petrovics (Sándor) Lázár, Dánics Milán, Nikolicz István, Nikolicz János, Nikolicz József, Danisics Máté, Danisics Tószó, Nikolicz Katinka, Szabó Flórián, Raics Antal, Nagy János, Oláh Mihály, Kiss Pál, »Dobó» Dimovics Orbán, Gradi-

nác Todor, Beretty Péter, Jovánovics Lajos, Mijics Márkó, Kovács János (Babos), Jancsárovics Mihály, Mérei Miklós és Bogdán Szeptán zombori, bezdáni, temerinai, zsabylai, ósziváci, nagykanizsai és moholi cigányok 1941-1942 évben a bácskai városokon 12 gazdálkodót károsítottak meg olyképpen, hogy vagy elkötötték a lovat, vagy pedig hamisított járlatlevelekkel adtak el nekik lovakat.

A törvényszék a délelőtti órákban megkezdett tárgyalásán kihallgatta a monstre bűnper 24 vádlottját, akik a lopásokat és a járlatlevelhamisításokat tagadják és azal védekeznek, hogy a nyomozó csendőrség

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar

Kártolószalaggyár R. T.

Pestszentlőrinc,
gr. Apponyi Albert u. 8.
Telefon: 146-764.

ség kényszerítésére tették meg vallomásukat a cservenkai csendőrőrsön.

A vádirat szerint a lóköltő cigányok tolvaj- és okirathamisító bandája egy jól megszervezett bünszövetkezet volt, amelynek működése az egész Délvidék vásáraitra kiterjedt. Legtöbbször »látatlanból» adták el a lovakat: a vásáron a vevőnek felmutatták a hamis járlatlevelet és azt mondták neki, hogy a ló a község valamelyik istállójában megtekinthető, megvizsgálható, »nem akarták az oktalan állatot azzal kihozni, hogy behajtsák a zsufol poros, meleg vásárra, a jó hüvös istállóból is meg lehet azt venni». Majd az uton azután a kocsisaroglyához kötötték az eladott lovakat.

A tárgyalás lapzartakor még folyik.

Ifj. Verbovszky Dezső

magtermelő és magkereskedő

BUDAPEST, XIV., Hermina ut 3.

TELEFON: 296-003

A kender és lenkészletek bejelentése és zárolása

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Délvidéki Fiókjá (Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 3 szám) ismételten felhívja az összes délvidéki kender-, lenkészítőket, hogy a 35.100/1942. Ip. M. rendelet értelmében köteles bejelentésüket minden hó 5-ig az előző hónap 31-iki állaggal, a m. kir. Ipari Anyaghivatalnál, Budapest, III., Fő-u. 68 sz. okvetlenül megtegyék, mert ellenkező esetben a rendelet megszegői a legsúlyosabb pénzbeli, szabadságvesztési büntetésben részesülnek és a tulajdonukban lévő nyersanyagot el fogják kobozni.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványok megrendelhetők a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Délvidéki Fiókjánál, Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 3 szám és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál, Budapest, Szemere-u. 6.

A bejelentések megtétele mellett minden kenderkészítő, áztató és mindenki, akinek kender van a tulajdonában, köteles havonta u. n. termelési kimutatást is készíteni, amely 2-2 példányban állítandó ki és amelyből 1 példány a m. kir. Ipari Anyaghivatalhoz, Budapest Fő-u. 68, ajánlottan, minden hó 5-ig ugyanúgy küldendő, mint a bejelentő lap, kitöltve az előző hó 30-iki állaggal, míg a másik példány a bejelentésre kötelezett tulajdonában marad.

Ezen termelési kimutatás első bekezdésének határideje folyó év december 5-én jár le, ezt a folyó évi november 30-iki állaggal kell megtenni. A nyomtatványok szövetségünk délvidéki fiókjánál díjmentesen kaphatók és ugyanott összes felvilágosításokat megad a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Délvidéki Fiókjá.

Tekintettel arra, hogy több kenderkészítő és feldolgozó a november 5-én rendes bejelentést elmulasztotta, ismételten felkérjük ezeket, hogy bejelentésüket folyó év november 20-ig a Szövetség délvidéki fiókjához okvetlenül juttassák el, amely esetben a büntetéstől mentesülnek. Későbbi időpontban beküldött bejelentéseket már más elbírálás alá vesznek.

Egyébként úgy a bejelentésekre, mint a termelési kimutatásra vonatkozólag a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Délvidéki Fiókjá (Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 3 sz.) ad felvilágosításokat.

Minden szombaton légoltalmi sziréna-próba Zomborban

Dr. Cserta Péter polgármester közli, hogy jövő szombattól, november 21-től kezdődően minden szombaton délután 1 órakor légoltalmi sziréna-próbát tartanak. Pontosan 13 órakor fél percig megszakitás nélkül szólnak a szirénák.

A hatósági sziréna-próba ideje alatt kell a házi eszközöket is kipróbálni. Ez különösen a sorolt vagyontárgyak riasztó eszközeire vonatkozik. A próba idejének pontos betartása kötelező.

Rövidesen elkészül a zombori tüdőgondozó intézet

A megszállás alatt Zombor legsúlyosabban a szociális intézmények hiányát érezte. Nemibeteg- és tüdőgondozó alig volt a Bácskában, ahol a tüdővész a legtöbb áldozatot szedte. A Délvidék és Zombor városa is a fejlődés útjára lépett. A város a szociális gondoskodás terén nagyon sokat tett az elmúlt másfél esztendő alatt. Munkásházák épültek, működnek a zöldkeresztes nővérek és rövidesen a kórházat is átszervezik.

A Közegészségügyi intézet vezetősége mindent megtett, hogy a népbetegségekkel

szemben megóvja a lakosságot, s ezért több bácskai városban is felállítja a tüdőbeteggondozót. Zomborban a volt Maximo-vics villa felel meg legjobban a célnak. Az épületet átalakították. A kőművesmunkák már a befejezéshez közelednek és valószínű, hogy már a jövő év elején megnyílik a Tüdőgondozó.

A polgári iskola átépítését is befejezik egy héten belül. A csendőrlaktanya is a befejezéshez közeledik és a jövő év elején azt is átadják rendeltetésének.

MINDENNAPI REGGELINK

Az emberiség sokszáza Afrika, a többi Ázsián, a keletre pedig Amerikán. Csak a cikóriakávé, a természetes, finoman illatozó Franck cikóriakávé ödes gyermeke az öreg Európának, különösen pedig ősi hazánk áldott földjének. A felsorolt négy évezetű cikk közül a cikóriakávé a legújabb keltető, azonban nem marad el érdeklődés a másik három mögött. Úgyis mint zamatosító, de önállóan is tökéletesen megállja a helyét és érvényesíti sajátosságát, pompás írt, valamint különleges illatát több mint 100 esztendője.

Franck

cikóriakávé

I G A Z

ami igaz, egy főnyeremény nagy szerencsével De hogy módunkban legyen nyerni, vegyünk idejében 3 P-ért egy egész, vagy 1.50-ért egy fél jótékonycélú állami sorsjegyet, melylyel a következő összegeket nyerhetjük:

40.000 ar P.

főnyereményt,

vagy:

20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P négyeszer 2.500 P, hatszor 2.000 P, harmincháromszor 1.000 P; összesen 29.360 nyeremény 420.000 P értékben

Kapható osztálysorsjegy főárusítóknál és dohánytözsdekben.

Huzás december 4-én.

Évente 10 ezer traktor, 180 ezer velőgép kedvezményes kiosztását tervezik

A mezőgazdasági fejlesztési törvény végrehajtási utasításán most dolgoznak a földművelésügyi minisztérium egyes osztályai. A végrehajtási utasítás tervezete képet nyújt arról a programról, amelyet a kormányzat a törvénnyel megvalósítani kíván. A mezőgazdasági szakosztás célját az 1943. évben kerekén 30 millió pengő szolgálja. A kormány jelentős összeget fordít a kísérleti intézmények modernizálására.

Készpénztámogatást kap minden gazda, aki talajjavítást végez, folytatja a szikdigózást, alagsöveztet és hozzájárul a szőlészet, a gyümölcsös- és a zöldségkert-kultúra emeléséhez. A következő tíz évben minden esztendőben legalább 40.000 holdat kell szikteleníteni, 45.000 holdat kell sáncolással termőbővíteni, 3000 holdat kívánunk évente alagsöveztetni és 100.000 kát. holdat fognak tagosítani. Itt szerepel az a terv is, hogy a földművelésügyi kormányzat évenként 3000 vagón műtrágyát és 5000 vagón kedvezményes vetőmagot óhajt kiosztani és 50.000 szakszerűen készített istállótrágyatelepet kíván létesíteni.

A mezőgazdasági fejlesztési törvény fedezetéből a kormányzat évente 400 szántó-gépszövetkezetet kíván életrehozni, 10.000 traktort, 180.000 vetőgépet és 60.000 vetőmagtisztítógépet kíván kedvezményesen szétosztani.

Az állattenyésztés fejlesztése érdekében 45.000 holdra kívánják növelni a lucer natermelést. A program szerint évenként legalább 75.000 hold szójababot, 150.000 hold napraforgót és 15.000 hold ricinust kell majd ültetni és százszázalékosan kívánják emelni a kender és lentermelést is. A végrehajtási utasítás a gyümölcsstermelés fokozása érdekében 20 millió gyümölcsfa kiültetését és 150 gyümölcsfa-törzskönyvező szervezet létesítését tervezi. Állami támogatással 500 törzsgyümölcsös telepitene.

A sertés- és juhállományoknak 120 százalékkal kell gyarapodniuk.

3 millió mázsa befogadóképességű modern gabonaraktárhálózat épül ki. Az építendő kukoricagörék befogadóképessége kerekén egymillió mázsa lesz. 3 millió mázsa befogadóképességű burgonyatárházat fognak építeni főleg a vasútállomásokon. Ezeket felül 30.000 vagón befogadóképességű hűtőház-hálózatot és 200 kukoricaszárító telepet létesítenek. A végrehajtási utasításban szerepel még 10 gyümölcsösomágozó telep, két nagy tároló, 10 nagy aszalótelep, 160 zsiziktelenítő kamra és 300 kenderáztató építése.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre. Flórián utca 8. második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kuczi János. Csihás Benő utca 12. Telefon: 96. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aranvoroszlán Szt. Háromság tér.

MERSCHER VERA

ÉS

Etei Dr. SEBŐK KÁLMÁN szolgabíró
KISKÖSZEG jegyesek. DÁRDA
Minden külön értesítés helyett.

Orvosi hír. Dr. Vránich István volt zombori OTI sebész- és nőgyógyász rendelőintézet vezető orvosa, gyermekgyógyász szakorvos rendeléseit Bácsban megkezdi.

A külföldre távozottak hozzátartozóinak figyelmébe. A m. kir. minisztérium 5180-942. M. E. számú rendelete értelmében a törvényellenesen, tehát hatósági engedély, érvényes utlevél vagy határátlépési igazolvány nélkül külföldre távozottak, vagy a törvényellenesen, tehát érvényes utlevélük lejártá után külföldön tartózkodók részéről, vagy megbízásából belföldre utalt pénzüsségeket a Magyar Nemzeti Bank vagy az átutalásában közreműködő pénzintézet nem fizetheti ki annak a személynek, akinek a javára átutalták, hanem az átutalt összeget zárolt számlán kell jóváírni.

Sokgyermekes családok foglalkoztatása Szabadkán. A szabadkai Közléti Szövetkezet Ludas mellékén 30 holdas füzfa-telepet étesít. A füzfavesszőt a sokgyermekes családok téli foglalkoztatása során szándékoznak kosárfonáshoz felhasználni.

Ujvidéken lelkiismeretlenül kifosztottak egy beteg embert. Majik Miklós gyármunkás hirtelen rosszul lett. Az OTI kórházba utalta, de a betegnek nem volt ereje egyedül megtenni az utat és két idegen ember ajánlkozott, hogy támogatja. Utközben azonban kifosztották, elvették lakásának kulcsait is és lakását is kifosztották. A rendőrség megindította a nyomozást és ennek során az egyik tettest le is tartóztatták.

Kitűnő hangulat, elsőrendű ételek, italok „a Kék szőlőfürt” téli kert ében

Összeszólalkozott a rendőrrel, aki lőttte. Jukel István titeli lakos ittás állapotban összeszólalkozott Kóde László rendőrrel. Majd dulakodni kezdtek, amelynek során Kóde revolverét használta és kétszer rálőtt Jukelre. A rendőrt letartóztatták.

KÉNYELMES, TISZTA, OLCÓ
SZEGEDEN A „ROYAL” SZÁLLÓI

Gazdakör alakult egy székelly telepen. Andrásfalva telepes község, amelynek székelly lakossága már teljesen beolvadt az itteni magyarságba, most alakította meg Gazdakörét. A Gazdakör diszelnökévé dr. Gesztely Nagy László, a Mezőgazdasági Kamara igazgatóját és dr. Völgyi Jánost, Szabadka polgármesterét választották meg. Elnök Kozma Obrád, ügyvezető elnök Vitéz Császár András, alelnökök Varga József és Kelemen István, titkár Szóra László, pénztárnok Dorotya Lőrinc, könyvtárnok Csobot János, háznagy Kesler Dénes.

Tizenöt évi fegyházra ítélték a gyilkos kecskeméti cseléd lányt. Mint közöltük annakidején Garzó Teréz 18 éves cseléd lány meggyilkolta gazdasszonyát, Gyulai Mihályt és annak kisgyermekét. Az ügyet a rögtönítélő bíróság tárgyalta és gyilkosság, szándékos emberölés és rablás büntetésében bűnösnek mondták ki Garzó Terézt, akinek kiskorúságára való tekintettel 15 évi fegyházra ítélték.

A DMKSz népművelődési előadása Bácskossuthfalván. Folyó hó 12-én a DMKSz műsoros előadást rendezett a Polgári Kör színháztermében. Csorja Zoltán községi főjegyző az adóról és az adóztatásról tartott előadást. Ezután Buzás Laura tanítónő Gyóni Gézáról emlékezett meg és három költeményt szavalt el nagy sikerrel: Szilváti Sándor reform. lelkes „Mit adott Magyarország a világnak” című tartott előadást. Befejezésül Gyarmati Sándor bankigazgató az adomákról beszélt. A legközelebbi iskolán kívüli népművelődési előadás keretében Facsar Sándorné, Zádory Julianna, Boross Mária és Buzás Laura tanítónők és dr. Háda Sándor községi orvos szerepel.

Öngyilkosság Bácskossuthfalván. Szigeti András 35 éves bácskossuthfalvai gazdálkodó felesége és anyja távollétében felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már nem volt benne élet. Tettének oka családi perpatvar.

Zombori zeneszerző újabb sikere. Waleth Stefánia, a közismert zeneszerzőnek az 1942. évben az országos zenepályázaton nyert és kitüntetett szerzeménye megjelent, most az 1942-ik évben kitüntetett dalok és nóták albumában. Kapható az összes zenemű kereskedésekben 3 pengős árban.

**Mindenki ajánlja Budapest
Palugyai
szücsöt IV. Váci utca 15**

Tüdővérzésben megbetegedett a székesfehérvári püspök. A Magyar Kurír jelenti, hogy Shvoy Lajos székesfehérvári püspök tüdővérzésben megbetegedett. Betegsége orvosai jelentése szerint könnyebb lefolyású.

Kishegyesen 195 család kapott földet. Kishegyesről jelentik: Az ujvidéki földhírtokpolitikai kirendeltség Kishegyesen 195 családnak juttatott földet.

Tökét akar gyűjteni gyermeke részére? Takaréka teszi pénzt gondos terv szerint. De ki áll jól életért? A halál minden tervét felboríthatja, ám ha életbiztosítást köt, az előre meghatározott időben együtt lesz a tőke: gyermeke felsőbb tanulmányait, önálló elindulását megalapozta. Halálától a tőke összegyűltéig nevelési járadékot biztosíthat gyermeke részére. Dija megéri azt a biztonságot, hogy gondoskodott gyermekéről. Az 1857-ben alapított legrégibb magyar biztosító az ELSŐ MAGYAR BIZTOSÍTÓ magyar biztosító, az ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helybéli: Trefort utca 2. alatti képviselete készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási ügyben.

„CARBONEX”

FÜTŐANYAGMEGTAKARÍTÓ
ÉS FÜSTEMESZTŐ KÉSZÜLÉK 10—25%
FÜTŐANYAGMEGTAKARÍTÁS,
DIJTALAN PRÓBA BEÉPÍTÉS,
SZÁMTALAN ELISMERŐLEVÉL
CARBONEX KFT
B U D A P E S T, IX., TÚZOLTÓ-U. 4.
TELEFON 333—768.

Doroszlón megindult az iskolán kívüli és népművelési munka. A DMKSz fiókjának vezetősége összeállította téli munkatervét. A VI. és VII. osztályosok és az iskolából kimaradtak részére 60 órán keresztül ismeretterjesztő tanfolyamot tartanak. Összevont kézimunka- és magyar daltanfolyam is lesz, amelyre 30 órát szántak, 12 órán keresztül pedig egészségügyi tanfolyamot rendeznek. A szövetkezeti ház nagytermében hetenként egyszer ismeretterjesztő és szórakoztató előadást rendeznek. Ezenkívül 3 ünnepély 1 szindarab és 5 mesedélután szerepel még a téli munkatervben. Az előadásokon a következő szereplők vesznek részt: Ft. Fritz Ferenc, plébános, Bencsik János kántor, Zsuffa Sándor jegyző, Bakacs József isk. igazgató, Fetter János, Horváth Erzsébet, Zahorec Zsuzsanna, Polgár Györgyné, Horányi Tiborné tanítónők, — Knefely Gyula, Horányi Tibor közs. tisztviselők, és Dr. Vajda Tibor orvos. — A mesedélután előadói: Krompaszki Borbála, Végh Mártonné és Obercián Mihályné. — Kisegítő előadók: Knefely Gyuláné, Nagy György, ifj. Babos János, Turkál István, Tancsik János, Mókus Dezső, Samu Imre, (Illés fia), Kocsis Imre és Bártol István orsz. képviselő.

Nyolcszáz ezer pengőt juttatott az árvíz-károsultaknak a szabadkai Közléti Szövetkezet. Szabadkáról jelentik: A város Közléti Szövetkezete 800.000 pengőt utalt ki az árvíz-károsultak megsegítésére. Összesen 373 károsult részesült segélyben.

Súlyos vasuti szerencsétlenség Horvátországban. Fiuméből jelenti a Német Távirati Iroda, hogy az olasz—horvát határ közelében súlyos vasuti szerencsétlenség történt, amelynek négy halott és hét sebesült áldozata van. A szerencsétlenség úgy következett be, hogy egy tehervonat hátsó kocsjai az emelkedő pályatesten leszakadtak és fokozódó gyorsasággal gurultak lefelé a völgybe. Az elszabadult száguldó kocsi az egyik állomáson kisiklottak és belefutottak egy postakocsiba, amelyet szétzúztak. A kocsi-ban tartózkodók életüket veszítették, vagy megsebesültek.

Besurranó polvaját tartóztatták le Ujvidéken. Mazányi István, az ujvidéki tanítóképző volt háziszolgája körülbelül 500—600 pengő értékű holmit vitt el az intézetből. Megállapították, hogy olyankor surrant be az épületbe, amikor a növendékek iskolában vagy templomban voltak. Mazányi megnevezte az orgazdákat is, akiknek eladta a lopot holmát. A rendőrség megindította az eljárást.

Német anyák iskolája. A német nemzetiszocialista női szervezet érdekes beszámolóban ismerteti a német nők és anyák továbbképzését az 1934—1941-ig terjedő időben. Az említett idő alatt összesen 186.000 tanfolyamot rendeztek a német nők és anyák részére, melyet 3.400.000 résztvevő látogatott. A tanfolyamokon főzést, varrást, csecsemőgondozást (981.000) hallgató egészségápolást, háztartási ismereteket stb. tanítottak. Legnagyobb volt a hallgatók száma 1939-ben, vagyis 30.668 tanfolyam 530.000 résztvevő, 1941-ben pedig 30.871 tanfolyamon 519.000 hallgató vett részt. Korok szerint a résztvevők száma következőképp oszlott meg: 20 éven aluli 20%; 20—30-ig 50%, 30—40-ig 25%, ennél idősebb pedig 5%. A dolgozó nőknek ezen tanfolyamokon való részvétele évről évre emelkedik, így 1934-ben a hallgatóknak csupán 13%-át képezték, ez a szám azonban 1942-ig 59%-ra emelkedett. A hallgatók közül 5% önálló, 21% háztartás, 36% magánalkalmazott, 2% állami tisztviselő, 36% pedig egyéb foglalkozási ágban működött.

Egymillió pár cipő készül novemberben és decemberben. A Lábhegyi Központ novemberben mintegy 150.000 pár bőrtalpu egységes és 200.000 pár műtalpu cipő készítésére szükséges anyagot utal ki. Decemberben az előirányzat szerint a novemberi mennyiség kétszeresének, tehát körülbelül 300.000 bőrtalpu egységes és 400.000 pár műtalpu cipőnek az elkészítéséhez elegendő anyagot utalnak ki. Novemberben és decemberben tehát összesen 1.050.000 pár cipő készül.

A heremag tisztító telep és ólomzárolás kérdése Bács-Bodrog vármegyében. Tekintettel arra, hogy Bács-Bodrog vármegyében hozzávetőlegesen több mint 10 vagyon heremagot termelnek a gazdák, felmerült az a kérdés, hogy ezen heremag mennyiséget itt helyben tisztítsuk meg arankától és egyéb gyom magyaktól és ugyan csak itt Bácskában ólomzárjuk. A kérdés komolyabb elbírálása végett felhívjuk az összes Gazdaköreink vezetését, hogy legyenek szívesek e hónap folyamán legkésőbb december 1-ig hozzávetőleges pontossággal megállapítani, hogy községükben mennyi lucerna és mennyi vöröshere termelődik és kerül a forgalomba. Ezen számszerű adatokra azért volna szükségünk, hogy a felállítandó magtisztító telep nagyságát és teljesítő képességét a termelt mag mennyiségéhez szabjuk. Egyben kérjük a terület nagyságát is megadni, amelyen külön a lucerna és külön a vöröshere termeltetik. Szíves és megközelítő pontosságú adataikat a köz érdekekben előre is megköszönjük és mielőbb várjuk.

Bács-Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület

Tűzharcos hírek

KATONAVISELT BAJTÁRSAKI

A honvédelmi miniszter a Magyar Tűzharcos Szövetség országos elnökségének hazafias, nemzetvédelmi indokokkal alátámasztott javaslatára megengedte, hogy a feddhetetlen jellemű tűzharcos utódok, akik a m. kir. honvédségnél a törvényesen előírt katonai szolgálatunknak eleget tettek a Szövetség helyi alakulataiban, mint »katonaviselt« tagok felvétessenek.

BAJTÁRSAKI

Ennek alapján bajtársi szeretettel hívunk benneteket a múlt véres emlékeivel szentelt soraink közé, hogy veletek együtt küzdjünk Trianon végleges megdöntéséért és a keresztény nemzeti alapon tovább építendő, igazi boldogabb magyar jövőért.

A régi és az új dicsőséges hadizászlók alatt menetelt bajtársi sorainkat a polgári élet harcaiban is forrasszuk hát össze!

Egyesült erővel égezzük bele a magyar polgári társadalom minden rétegébe az örök katonaszmény mindenkifelelt való becsületét és a katonaviselt tábor megkülönböztető társadalmi, szociális, gazdasági megsegítésének szükségességét.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében hívunk, várunk, mi az öregedő tűzharcosok, soraink közé és nyújtjuk felétek mind a két kezünket.

**A Magyar Tűzharcos Szövetség nevében:
A ZOMBORI FŐCSOPORT**

Választmányi ülés. Főcsoportunk választmánya f. hó 12-én este 7 órakor ülést tartott, melyen folyóügyeket tárgyaltak.

Ujból megváltoznak a tűzharcos iroda hivatalos órái. A hirtelen beállott hideg időjárás és a tüzfahány arra készletti választmányunkat, hogy a tűzharcos iroda hivatalos óráit uból megváltoztassa. A tűzharcos iroda november 15-től kezdve nénteken délelőtt 9 órától déli 1 óráig és vasárnap délelőtt 9 órától 11 óráig tart hivatalos órákat.

A tűzharcos karácsony előkészítése. A tűzharcos karácsonyi ünnepséget előkészítő bizottság f. hó 17-én este fél 7 órakor megbeszélést tart a tűzharcos irodában. A meghívók már kimentek és kérjük a bajtársakat, hogy azon résztvenni sziveskedjenek.

Bajtársi példaadás. A bajtársi gondolat és együvértartozandóság remekbeszabott példáját mutatta Fucskó Mihály tűzharcos bajtársunk, az ózdi főcsoport körzetvezetője.

Fucskó Mihály bajtársunk Ungvár város mellett egy kis községben született, ifjúságát ott töltötte el, majd katonai éveit is Ungváron szolgálta le. A világháború után a sors messze sodorta. A Borsod vármegyében fekvő hatalmas gyártelepen, Ózdon talált elhelyezkedést az ungvári fiú és itt is becsülettel állta meg a helyét. A mindennapi élet és a kenyérért való küzdelem közepette sem feledkezett meg azokról a bajtársairól, akikkel Ungváron katonáskodott és akikkel együtt ment ki a világháború harctereire, de akikkel már nem tudott együtt örülni a trianoni rabságunk megszűnté felett.

Bajtársi kegyelettel emlékezett mindig hősi halált katonai bajtársaira és lelkeben megfogant az az elhatározás, hogy csekély anyagi erejéhez mérten emléket fog nekik állítani.

Az elhatározást tett követte és saját keze munkájával készített hatalmas fémkoszorút küldött az ungvári hősök emlékművére. A koszoru remekbe készült minden egyes levele a bajtársi szeretetről beszél.

S P O R T

A MOVE-ZTK legjobb csapatát küldi Temerinbe

Temerin bizik a győzelemben

A MOVE Zombori TK erősen felkészült a vasárnapi mérkőzésre a Temerini TC ellen. Az edzéseken részt vettek az összes játékosok és az edzésen mutatott játékok alapján a következő csapatot állították össze: Marinkovics—Mócs, Jakab—Gujics, Albert, Ujházi—Kovács, Kanyó, Peszt, Khün, Szél.

A csapat vasárnap délelőt indul utnak Ujvidékig, onnét autóbusszal mennek Temerinbe s ugyan így vissza, úgy hogy még vasárnap este érkeznek haza. Így elkerülük azt, hogy éjjel utazzanak, s a csapat nem lesz kénytelen fáradtan kiállni a mérkőzésre. Habár erős küzdelem lesz a játékosok biznak és remélik, hogy jó eredményt fognak elérni.

Temerinből érkezett jelentés szerint a TTC is erősen felkészült. Olyan csapatot

állított össze, amely biztosan kiharcolja a győzelmet. A temerini játékosokat nagyon lehangolta a vasárnapi vereség. Az elvesztett két pontot szeretnék behozni vasárnap és biznak is a győzelemben.

Ha a papirformát vesszük Temerin győzelme biztos. Sokat számít azonban a szerencse is, ezt látták vasárnap a temerinek. Hiba volt, hogy elbizakodottan indultak Bezdánba, ahonnan öt gólt hoztak haza.

A vasárnapi mérkőzés elé Temerinben is nagy érdeklődéssel tekintenek.

A ZSE összeállítása. A Zombori SE a vasárnapi bajnoki mérkőzésre a Bajai TISE ellen a következő összeállításba fog szerepelni: Zahorai, Szélinger, Ivánfi (Inhoff), Patáki, Huber, Schmidt, (Protics), Molnár, Mészáros, Lukits, Dajcsle, Rádi.

Rangadóval indul az asztali tenisz NB

Vasárnap: Szabadkai ATC - MOVE Zombori TK

Vasárnap, f. hó 15-én d. e. 10 órai kezdettel játsza első nemzeti bajnoki mérkőzését a MOVE Zombori T. K. csapata a zombori gimnázium tornatermében. Az első forduló mindjárt rangadónak is számít, mert annak a két szereplője az országos bajnok Szabadkai ATC és a MOVE Zombori TK csapata az elmúlt évben is nagy harcot vívott egymással és az akkori alosztályi bajnokságban az első két helyen végzett. Ez a vasárnapi mérkőzés még nagyobb küzdelmet fog hozni, mivel a zombori csapat az elmúlt év óta lényegesen javult úgy, hogy a szabadkaiak csak legjobb tudásuk bevetése esetén

szerezhetik meg a győzelmet. Az tény, hogy a szabadkaiak nagyobb játékerőt képviselnek és hogy papiron valószínűnek látszik győzelmük, azonban ennek a győzelemnek arányát nagyon meg fogják nehezíteni a zomboriak, akik éppen a legutóbbi mérkőzések során érték el legjobb formájukat. Minden esetre a vasárnapi mérkőzés ritka alkalom ezen szép sport híveinek, hogy az ország legjobbainak játékát élvezhessék. A szabadkai csapat összeállítása: Harangozó, Koncz, Rózsa és Kovács, a zomboriaké: Kovács, Topalovich, Tripolszky és Allaga.

Ki a legnépszerűbb bácskai játékos?

A Délvidék népszerűségi versenyt indított annak eldöntésére, hogy ki a legnépszerűbb bácskai labdarugó játékos. A verseny három héttig tart, összesen 22 szelvényt közlünk. Az összegyűjtött szelvényeket

december 1-én délig fogadjuk el.

Az alanti szelvényt kérjük tintával kitölteni, s a portóköltésig valamint a felesleges munka megtakarítása céljából azt lehetőleg egy csomagban beküldeni kiadóhivatalunkba (Zombor, Csihás Benő utca 3) A borítékra feltűző betűkkel írjuk rá: Népszerűségi verseny

Gyűjtse a szelvényeket!

A játékos neve

Melyik csapatban játszik:

Örömet okoz harctéren küzdő honvédrokonának, ismerősének, ha rendszeresen küldi neki a „Délvidéket”.

A város polgármestere a hozzá eljuttatott koszorút az ungvári főcsoportnak adta át azzal, hogy méltó keretek között helyezzék el a hősök síremlékén.

Az ungvári főcsoport e megbízásnak eleget tett.

Dr. Ullein-Reviczky Antal országos társelnök magas kitüntetése. Spanyolország államfője a magyar—spanyol barátsági kapcsolatok kiépítése körüli érdemek elismeréseképpen a Szövetség országos társelnökét, dr. Ullein-Reviczky Antal r. követ, meghatalmazott miniszter, sajtófőnököt a spanyol »Katolikus Izabella Rend nagykeresztjével tüntette ki.

Bács-Bodrog vármegye Gazdasági Egyesületeinek hírei Gazdasági előliárok

Minden nagyobb községben legalább egy, több kisebb községnek pedig egy körzeti gazdasági előliárot kell alkalmazni. A gazdasági előliárot a földművelésügyi miniszter megbízó levéllel alkalmazza, honoralja és megbízatása 1 évig tart.

Feladata az, hogy működési területén előmozdítsa a mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségi emelését, gazdátársait az okszerű és helyes gazdálkodásnak megnyerje és ő saját maga is e téren jó példával előljár. Működésénél első sorban a kis és törpe birtokosok érdekeit köteles szem előtt tartani. Továbbá eljár azonban az ügyekben, amelyeket a földművelésügyi miniszter a járási felügyelőség útján esetenként hatáskörébe utal. Figyelemmel kíséri működése területén a mezőgazdasági és értékesítési viszonyokat, ellenőrzi a kedvezményben részesített gazdaságokat és az állami földhöz jutottak gazdálkodását.

Működése azonban nem terjed ki mások gazdaságába való közvetlen beavatkozásra. Vagyis gazdátársainak nem utasítást, hanem csak tanácsot adhat, illetve figyelmezteti őket a szabálytalanságok és helytelen gazdálkodás következményeire, s rá bírja őket azok megszüntetésére.

A gazdasági előliárok működésében a földművelésügyi miniszter fennhatósága alá tartozik. A gazdasági előliárok tiszteletdíjban és tényleges kiadásainak fedezésére általánosan részesül.

A gazdasági előliárok megbízatás megszűnése esetén végkielégítés nem jár. Ellenben azt a gazdasági előliárot, aki legkevesebb egy évtizeden át szolgálta községe mezőgazdaságának fejlesztését és e téren szép eredményeket ért el a felügyelőség és a vármegyei mezőgazdasági bizottság egybehangzó javaslatára a földművelésügyi miniszter esetenként külön jutalomban is részesítheti.

A gazdasági előliárok működéséért magánosok részéről semmiféle jutalomban vagy kedvezményben nem részesülhet. Ellenben közületek, testületek, gazdátársi szervezetek, gazdakörök által eredményes munkájáért felajánlott jutalmat vagy juttatást csak a gazdasági felügyelőség hozzájárulásával veheti át. A gazdasági előliárok hivatalos pénzt nem vehet fel és nem kezelhet.

A gazdasági előliárok közvetlenül kizárólag a gazdasági felügyelőnek (felügyelő-ségnek) van alá rendelve, akinek rendelkezéseit végrehajtani köteles.

A községi gazdasági előliárok részére hivatalos helyiség kijelöléséről átengedéséről, valamint az irodai dologi szükségletekről a község köteles gondoskodni ill. a körzeti községek.

A gazdasági előliárok a községi képviselőtestületnek tagja, a mezőgazdasági ügyekben a községi előliároságnak szaknácádója és mint ilyen szakkérdésekben véleményt adni és javaslatot tenni köteles, de csak szóbelileg. A fontosabb mezőgazdasági ügyek tárgyalására a községi előliároság köteles a gazdasági előliárot is meghívni. A községi előliároság a gazdasági előliárot csak a gazdasági felügyelő által előzetesen megálapított keretben bízhatja meg valamelyik feladat ellátásával.

(Pl. községi mezőorr működésének ellenőrzése, legelő ügye, ménéki bikák, kanok ügyei, kártékony állatok és növények irtásának ellenőrzése, a hadiipari növények termelésének felkarolása, stb.).

A gazdasági előliárok a községben megalkult mezőgazdasági bizottságnak együtal titkára és mint ilyen a megfelelő F. M. rendelet alapján bizonyos feladatkörök az elnök helyett ellátta. Mint a mezőgazdasági bizottság titkára köteles azok ülésein megjelenni és nagyobb jelentőségű mezőgazdasági kérdésekben a mezőgazdasági bizottságot meghallgatni.

Abban a községben, amelyen a mezőgazdasági bizottság nem alakult meg, gazdakör azonban működik, a gazdakör felkérésére a gazdaköri titkár teendőket el látni köteles.

A földművelésügyi miniszternek erre vonatkozó 133.100/1942. F. M. számú rendelete hatálybalépett már.

Ezen rendelettel kancsolatban megemlítjük, hogy Bács-Bodrog vármegyére gazdasági előliárok kinevezés még ezideig nem történt, s ezért jó volna, ha az illetékes körök ezen igen fontos mezőgazdasági előliárok kinevezését minél több oldalról megsürgetnék.

A gazdasági előliárok működéséért magánosok részéről semmiféle jutalomban vagy kedvezményben nem részesülhet. Ellenben közületek, testületek, gazdátársi szervezetek, gazdakörök által eredményes munkájáért felajánlott jutalmat vagy juttatást csak a gazdasági felügyelőség hozzájárulásával veheti át. A gazdasági előliárok hivatalos pénzt nem vehet fel és nem kezelhet.

Megállapították a malachus és a hentesáruk új árát

A liba és kacsaszirral a közellátásügyi miniszter rendelkezik

A közellátási miniszter rendelete szerint a kéthónaposnál fiatalabb és 15 kiló élősúlyt el nem érő szopós malacokért kifizetett ár nem lehet magasabb az ez év július 23-án a 25-kg-os sertésekre megállapított darabonkénti áránál.

A rendelet megállapítja a malachus árát is. Eszerint vidéken a vágott malac májjal, tüdővel, léppel, vesével és szivvel kg.-kint 5.— pengőbe kerül.

A malachus fogyasztói ára szokásos darabolásban a benne lévő csonttal, tizdekánként legfeljebb 2 deka nyomtaték, tehát fej, máj, sziv,

vese, velő, tüdő, láb és köröm hozzáadásával kilónként 5.— pengő, malacfej, fark kilónként 1.70, köröm, láb kilónként 1.— pengő, sült malachus 7.—, máj és nyelv 2.50, vesevelő 2.50 tüdő, sziv lép 1.70, malaccsont 0.50 pengő.

A füstölt malachus és malachusrészek legmagasabb ára 20 százalékkal magasabb a nyers malachusnak és a malachusrészeknek így megállapított áránál. Ennél az áránál pedig 20 százalékkal magasabb a füstölt és utánfőzött malachus ára. Az új árak életbeléptek.

Ugyancsak életbelépett a marha- és bivaly-

Készül a Délvidék naptára. A Délvidék szerkesztősége az idén is kiadja naptárát. A szép naptár rövidesen elkészül és minden városban és községekben kapható lesz. Mivel a papirhiány miatt csak korlátozott példányszámban jelenik meg a naptár, ajánlatos már most előjegyeztetni kiadóhivataltunkban, vagy a lapárusnál.

hus felhasználásával készült hentesáruvármányok legmagasabb új fogyasztói árai. Az új hentesáru árak vidéken a következők: füstölt egységes kolbász legfeljebb 30 százalék sertéshusból 6.— pengő, füstölt, száraz, egységes kolbász legfeljebb 30 százalék sertéshusból és legfeljebb 60 százalék nedvességtartalommal 6.80 pengő, másodrendű kolbász 3.70, másodrendű száraz füstöltkolbász legfeljebb 60 százalék nedvességtartalommal 4.50, vadász- vagy nyári szállami legfeljebb 50 százalék sertéshusból 5.90, párizsi, krinolin, szafaládé legfeljebb 18 százalék nyers fehéráru felhasználásával 4.60, virstli legfeljebb 18 százalék fehéráru felhasználásával 4.80 pengő kilogrammonként.

A kormányrendeletet adott ki a baromfi forgalmának és felhasználásának (feldolgozásának) szabályozásáról. A rendelet kimondja, hogy a közellátásügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel és a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve szabályozhatja a baromfi forgalmát és felhasználását a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve kijelölheti a baromfi forgalombahozatalában résztvevő kereskedőket. A rendelet szerint a közellátásügyi miniszter szabályozhatja a levágott liba és kacsá után kötelező zsiradékbeszolgáltatás mértékét és módjait.

A LIBA- ÉS KACSAZSIR BESZOLGÁLTATÁSA

Kimondja a rendelet, hogy Budapest, valamint a budapestkörnyéki helységek területén, továbbá a később kijelölendő egyéb helyeken libát és kacsát fogyasztók részére egészben forgalomba hozni nem szabad.

Liba- és kacsasziradékot (háját, bőrt, bélzsirt) olvasztott vagy nyers állapotban Budapesten és a budapestkörnyéki helységek területén, valamint a később kijelölendő egyéb helyeken csak a közellátásügyi miniszter engedélyével szabad forgalomba hozni. A liba- és kacsabontásra jogosult cégek kötelesek az általuk felbontott teljes liba- és kacsasziradékot — amely libánál a vágott súly 22%-ánál, kacsánál a vágott súly 20%-ánál kevesebb nem lehet, — friss állapotban naponként a Magyar Libamajkviteli Egyesülés zsirolvastó-üzemének a hatóság által megállapított áron beszolgáltatni. Ezeket a zsirmennyiségekkel a közellátásügyi miniszter rendelkezik.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Szegeden

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a m. kir. földművelésügyi minisztérium támogatásával folyó évi november 23-tól december 15-ig mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez Szegeden, a m. kir. állami Felső Ipariskolán (Kálvária tér 5/b). A tanfolyam hallgatója lehet minden 18 életével betöltött egyén, aki a cséplőgép üzemi karbantartásával és vetőmagtisztító gépek kezelésével kíván foglalkozni. Ezek közül elsősorban a cséplőgépek, vetőmagtisztító gépek és mezőgazdasági traktorok tulajdonosai vagy ezek családtagjai, a mezőgazdasági alkalmazottak és esetleg már eddig is tényleges alkalmazásban álló cséplőgépek, vetőmagtisztító gépek, valamint mezőgazdasági traktorkezelők jöhetnek figyelembe.

Tekintettel arra, hogy csak korlátozott számú hallgató vehető fel a tanfolyamra, ezért felhívjuk az érdekelteket, mielőbb jelentkezzenek, hogy a tanfolyamra idejében beoszthassuk. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban, 15.— P. beiratási- és tandíj egyidejű befizetése, illetve beküldése mellett a Kamaránál (Kecskemét, Rákóczi út 17/19), vagy Szegeden, a m. kir. állami Felsőipariskolán (Szeged, Kálvária tér 5/b).

A »Délvidék« gyermekoldala

A király szakácsa

Hol, hol nem, volt egyszer egy király, akivel gyakran megcselt, hogy ballább kelt fel ágyából. Már pedig, aki ballább kel, annak rossz kedve szokott lenni, ebben még a királyok sem tesznek kivételt.

Egy csunya esős regelen a király kamarása megint hírt hozta, hogy az apródoknak és udvaroncoknak, hogy megtörtént a baj: a király ballább kelt fel. Az udvari népség erre ijedten összesugott-bugott, mert tapasztalatból tudták, hogy ebből csak baj lesz. Eppen csak az öreg udvari szakács nem ijedt meg, hanem így szólt:

— Hát ki kell valamit eszeelni, amitől jókedve kerekedjék ő felcségenek.

— Mit értesz te ehhez, te egy ügyű rántáskavaró! Eredj a fazekához! — formáztak rá a kényes apródok.

Az öreg szakács nem is szólt többet, hanem elment a konyhába, az apródok pedig bevonultak szolgálatra.

Nem hiába szerepelt, a király kegyetlenül morá képpel ült a trónján. Még a szépséges, jó királyné is csak félve mert rápislanítani.

— Az is rosszul járt, aki bánatos képet vágott, mert ezzel még jobban rontotta a király kedvét, de azt is kikérgette a király, aki mosolygni megkezdett, amikor neki rossz kedve volt.

Az öreg szakács meg csak mosolyogva nézte a konyha ablakából, hogyan jönnek ki sorba, lógó orral a betyke apródok. Ő csak vigán végezte a dolgát.

Benn a trónteremben végre a szépséges királyné nem bírta megállni és megkérdezte a királyt, hogy milyen bu és gond nyomja a lelkét, hátha segíthetne rajta.

— Már hogy segíthetne rajta. — mordult rá a király. — Tegnap elhalt az apródok, hogy ma vadászni fogok és most zuhog az eső. El tudjátok állítani?

Biz annyi esze az egész udvarnak együttvéve sem volt, hogy erre feleljen tudjanak. Hallgattak is mindnyájan, mint a süketnémák.

— No, ugye, — formáztak rájuk a király, — egy okos szó sem telik tőletek.

— Már bí én mondanék val amit, — szólalt meg ekkor az ajtó mellett a szakács, mire a többiek utat nyitottak neki. — Pompás pástétomot sütöttem, felséges uram, és ha frissen megkóstolnád, telán kedved telne benne. Terített asztal mellett mindegy, hogy esik-e künn az eső.

Erre a királynak tényleg felderült az arca, mert mi tagadás, a sok meglepődéstől már meg is éhezett és a pástétomot különben is kedvence edelele volt.

Mialatt a király jóízűen fogyasztotta a pástétomot, az öreg szakács így szólt az apródokhoz:

— Ugye, bizony, senkit sem szabad megvetni, mert okkal-móddal, idejében mindenki hasznos lehet!

Makó és Jeruzsálem

Amikor halljátok a közmondást: tól, de semmi köze sincs a közmondáshoz. Ennek eredete ugyanis a következő:

II. Endre királyunk kereszties hátszótól, bizonyára azt hiszitek, dat vezérelt a Szentföldre. Amikor egy Makó városból van szó, amely sérege Dalmácián vonult keresztül, csakugyan messzire csak Jeruzsálemben megállították Székely vároiban. Az

ottani lakosság szívesen megvendegelte a kereszties vitézeket. Etellek, öket, különösen sok borral látták el és olcsó a bor. A magyarok nem is kinaltatták magukat hiába. De különösen egy Makó nevezetű vitéznek szállt nagyon a fejébe a tüzes dalmát bor. Annyira, hogy amikor tovább kellett vonulni, sehogysem akart a csapattal menni, mert azt képzelte, hogy ő már Jeruzsálemben van. Társai végül mégis magukkal vitték, de egész uton incselkedtek vele, mondván:

— Messze van, mint Makó Jeruzsálemtől.

Rejtény hol teg nap hol

Mi ez? (újindultjony 'nyitvedu'el)

TUDJATOK-E,

hogy a rénszarvas az egyetlen kérdő állat, amely növényi edelelen kívül néha hussal is táplálkozik? A rénszarvasok ugyanis, ha télen a nagy hidegben nem találnak elég növényt, patáikkal eltapsoskák a sarkvidéken csoportosan előforduló lemming nevű, hőrcsög nagyságu rágszlót és megeszik. Sőt szükség esetén madárfészkeket is kifosztanak és megeszik a fiókákat.

Kis fejtörő

Nincs ezsz Nyerges bátya házán. Ez a tükör teljesen vak. A királynak nagy hatalma van. E pért nem fogod megnyerni. Amúh nagyon szorgalmas. E mondások mindegyikébe egy gyümölcs neve van rejtve. Melyek ezek?

(ezszaki 'nyerges' 'tükör' 'szorgalmas')
Mi ez? (szerezo)

1942 november 16-tól november 22-ig

Hétfő

November 16-án:

BUDAPEST I.

5:40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6:40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10:15: A Honvéd Gépkocsiszertár Lovászegylet zenekara. Vezényel Fogarassy József. — 11:10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 11:15: Közzenék és előjátékok. 11:40: A varázs-bunda. Rozsnyay Kálánán elbeszélése. Felolvasás. — 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. — 12:10: Imiczky László zenekara. — 12:40: Hírek. — 13:20: Időjelzés, vizállásjelentés. — 13:30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. — 14: Szórakoztató zene. Hangfelvétel. — 14:30: Hírek. — 14:45: Műsorismertetés. — 15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15:20: Budai Mandolin zenekar. Vezeti Horváth Zoltán. — 15:50: Széchenyi és a Duna. Csery-Clauser Mihály dr. előadása. — 16:20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 16:45: Időjelzés, hírek. — 17: A magyar színjátszás születésének 150 éves évfordulóját ünnepli Kolozsvár. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor. Hangképek. — 17:45: Az Operaház zenekara. — 18:50: Hírek. — 19:05: Hogyan takaróskodjon a cukorbeteg az insulinnal? Borostyánkő Ferenc dr. orvosi előadása. — 19:15: Magyar nővérek. Vezeti Teleki Sándor. — 19:30: Házassági évforgató. Vándor Kálmán vidám elbeszélése. — 20:45: Tabányi Mihály együtt védeink üzennek. A Vöröskereszt

BUDAPEST II.

17: D. Keresztény Erzsébet emléke. — 17:25: Legendáshírű magyar asszonyaink: Gróf Nyári Krisztina. Irita Eörsy Julia. — 17:40: Mozart: Kis éjjeli zenészerenád. — 17:55: A Bohém tánczenekar játszik, közreműködik Oltay Baba (ének). — 18:40: Tréfás lemezek. — 19:05: Német nyelvoktatás. Tartja Szentgyörgyi Ede dr. — 19:30: Kresz Géza kamara zenekara. — 20:30: Liszt Ferenc magyar barátai. Németh Béla előadása.

BUDAPEST I.

5:40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6:40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10:15: Zenekari művek. — 11:10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 11:45: Puky Margit zongorázik. — 12:10: Divatújsítás. — 12: Hírek. — 12:40: Hírek. — 13:20: Időjelzés, vizállásjelentés. — 13:30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt

BUDAPEST II.

17: Ruszin hallgatónknak: I. rész. Ilmiczky Sándor Kárpátalja főtanácsadójának megemlékezése Kurtyán Ivánról. II. rész: Ruszin népdalok. Harmonikán előadja Eugen Székely. — 17:30: Mária Lujza. Fiedler kávéházából. — 21:40: Hírek. — 22:10: Bátor Anna, az Operaház tagja emléke. Hangfelvétel. — 22:40: Mellé-Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó. Hangfelvétel. — 23:45: Hírek.

19.05: A földművelésügyi miniszter...
19.35: J. S. Bach: Máté passio. Hang-

Szerda

November 18-án:
BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat...
6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek.

17.40: A pozsonyi tizenhárom tagja és a Rádiózenekar...
17.55: zényel Majorossy Aladár. — 21.40: Hírek.

Csütörtök

November 19-én:
BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat...
6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek.

Péntek

November 20-án:
BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat...
6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek.

17: Szlovák hallgatóinknak: A sárosi népdalban. Timkó Emil cse-

Szombat

November 21-én:
BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat...
6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek.

17: Ruszin hallgatóinknak: I. Fely baba József ruszin költők verséből ad elő. II. Ruszin népdalok hangfel-

Szombat

November 21-én:
BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat...
6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek.

14.30: Beszéd. — 9: Beszél a front. A m...
15: Arfolyamhírek, piaci árak, élet-szini közvetítése. Hangfelvétel.

Vasárnap

November 22-én:
BUDAPEST I.

7.30: Fohász. Szózat. Reggeli zene. — 8.15: Hírek. — 8.30: Oszinte

11.15: Lovászi Ferenc cigányzene-kara muzsikál. — 12.25: Kamarazene. — 15-15.45-ig: A Rádiózenekar műsorából. — 16: Ünnepegy a finn-ugor néprökonksági nap alkalmából. — 17.30: Régi pesti városok. Keletnyelvi B. Ottó előadása. — 18: Az Opera ház előadásának ismertetése. — 18: Az Operaház előadásának közvetítés

Olcsó bundák,
PERZSA és SZÖRME
nagv választékban
MISZLAY
szűcsnél. SZEGED
Iskola u. 8.

Szőrmét, bundát vásároljon
Bányay szűcsmesternél Szeged,
Oroszlán utca 2 sz.
Alakítást, átdolgozást is vállal.

Szegediek kedvenc lapja
a „Délvidék“

BUTOR
Falpari Termelő
Szövetkezet
Butorcsarno-
kából
SZEGED
Feketes u. 19.

Nagy Mihály Gáspár

Kiellőt textiláru nagykereskedése. Szeged
Kárász-utca 11. sz. Postatakaréknévtári csekk
számla: 27.803. Telefon: 26-88. Táviratcím:
NATEXT. Bankösszekötés: Szegedi Keres-
kedelmi és Iparbank és Szeged-Csongrádi Tn.
Raktáron tart mindennemű oosztó- szö-
vet- vászon- selvem- béléss- kötött és
szövöttárakat. Telefonon és levélben tör-
tént rendelést is teljesítünk utánvételt

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(26)

— Mit állapított meg ott fent? — kérdezte Weir szorongva.

— Ne mondja meg neki — szólt közbe Birkett.

— Már miért ne? — fordult feléje Frank.

— Ujságró — felelt Birkett fontoskodva. — Az adatok közlése veszélyeztetné a nyomozást.

— Ugyan! — mondta Frank. — Hisz ön maga is már négy embernek elmesélt mindent...

Nagyon súlyos dolgok szólnak a leány ellen — folytatta Weir-hez fordulva — és szeretném, ha már túl volnék rajta. Saul kész esküt tenni, hogy Lee Cowdin azt mondta neki, fél, a leánya fölral ellene valamit. Azután itt van a holttest titokban való eltemetése. Végül pedig a revolver.

— Hol találta meg a revolvért?

— A leány kis kezításkájában.

— Miféle revolver volt?

— Saul azt mondja, hogy Lee Cowdin-é.

— Be lehet bizonyítani, hogy ezzel a revolverral lötték agyon?

— Ugyanaz a kaliber. És csak egy golyó hiányzik.

— Lesz még majd elég más bizonyíték is, ha én munkához látok — mondta Birkett.

— Meg vagyok győződve róla — szólt Weir. — És, Frank, mit mond ő?

— Azt mondja, hogy nem ő tette. Egyebet nem tudunk kihuzni belőle. Se én, se Birkett.

— Persze — mondta Weir. — Csak természetes, hogy önökben ellenséget lát és ösztönösen nem akar beszélni... Ügyvédre van szüksége.

— De nincs hozzá pénze — felelt Frank. — A bíróságnak hivatalból kell majd védőt kirendelnie.

— Itt elfoglaltak az emberek ellene — szólt szánatosan Weir. — Más bíróságot kell kérnie.

Birkett, veszedelemben látva szereplését, rögtön tüzelni kezdett. — Miért kellene? — kérdezte. — Nincs itt rosszakarója senki.

— Nincs? — kiáltott fel Weir, összecsapva a kezét. — Az Isten szerelmére! Hogy mondhat ilyet?

— Miért igazul annyira? — förmedt reá Birkett. — Szerelmes lett a leányba? Miért haragudnának reá?

— Mert idegen. Ez itt elegendő ok.

— Nos ha másutt akarna bíróság elé állani ott is idegen lenne. Nem?

Weir érezte, hogy hiábavaló lenne válaszolnia.

— Peternek igaza van, Weir — mondta Frank. — A bíróság nem adna helyet a kérsenek hogy máshova vigyék.

— Akkor hát az az esküdtszék fog itélni felelte, mely a börtön előtt áscorgó csöcselékéből kerül ki — jegyezte meg Weir keserűen. — Isten legyen irgalmas hozzá!

— Comerford bíró a héten Belvoir-ban tárgyal — mondta Frank. — Telefonálhatnék neki, hogy jelöljön ki egy ügyvédet. Mit gondol, Weir, melyiket javasoljam?

— A négy itteni ügyvéd közül egyikkel se érne semmit — felelt Weir keserűen. — Egyik

se olyan ember, hogy szembe merne szállani a közhangulattal... Megpróbálom, hogy Newcast-leből szerezzek neki ügyvédet.

Birkett kényelmetlen érzéssel nézett reá.

— Nem gondolom, hogy ezzel jó szolgálatot tenne a leánynak — szólt Frank elkomolyodva.

— Idegen ügyvéd már előre ellene hangolná a jury-t.

— Szóval, akármerre fordul, mindenütt el van vágva az út! — kiáltotta Weir. Pár pillanattig gondolkozva járkált a szobában. — Azért mégis megpróbálom a newcastlei ügyvéddel — szólalt meg végre. — Két rossz közül a kisebbiket választom. Legalább ügyes ügyvéde lesz.

Birkett gyűlölettel teljes pillantást vetett reá.

— Beszélhetek a leánnyal, Frank? — kérdezte Weir hirtelen.

— Semmiesetre se — sietett válaszolni Birkett.

Weir gunyos mosollyal nézett reá. — Ez a sheriff-től függ és nem öntől.

— Akkor is csak Frank jelenlétében.

— Ez ugyanannyit jelentene, mint sehogy. Ha Frank jelen van, én se tudnék többet kivenni a leányból, mint amennyit neki mondott.

Frank szokott lassu módján megfontolta a dolgot. — Jó, — mondta — megengedem, hogy beszéljen vele. Nem bánom, ha szabályellenes is. Meg kell engedni, hogy legyen valaki pártfogója. Én majd az ajtó előtt várok, amíg ön beszél vele.

A börtön kulcsai napközben ott függtek egy kampón Frank íróasztala felett. Három kulcs volt, karikára füzve. Frank leakasztotta a kulcsokat és kilépett az ajtón, mely a börtönhöz vezető folyosóra nyílt. Peter Birkett ülve maradt a székén, dühösen és a körmeit harapdálta.

— Tessék, a kalapja — szólt Weir szárazon. — Sajnálom, de önnek távoznia kell.

Birkett kiment, hangosan becsapva maga mögött az ajtót.

Egy pillanattal utóbb a másik ajtón belépett Frank és vele Leila. Frank valahonnan ruhát szerzett neki, de lábán még mindig az ócska papucsot viselte. Sebesen lélegzett és összehuzódott, mint aki veréstől tart. Arckifejezése olyan volt, mintha elvesztette volna gondolkodási képességét. Weir láttára egyetlen vonás se rezdült meg az arcán.

— Ez a fiatalember Weir Lambert — szólt Frank azzal a pattogó beszédmóddal, mellyel természetes jólelkűségét álcáznia szokta. — Segítségére akar lenni, ügyvédet fogadni és megtenni mindent, ami a védelemhez szükséges. Nem hivatalos személy és szabadon beszélhet vele.

Leila nem szólt semmit. Frank kiment a folyosóra és betette maga mögött az ajtót.

Leila leroskadott egy székre, mintha minden erő kiment volna a lábából. Nem nézett Weir-re, de amikor ez odalépett hozzá és megérintette, megragadta és hevesen megszorította a kezét, mintha erőt akart volna meríteni belőle. Weir-nek görcsösen összeszorult a torka. Ösz-

töne azt sugta neki, hogy a leányt akkor kiméli legjobban, ha nyugodt tárgyilagossággal beszél vele.

— Nos, Jack — mondta egyszerűen, — több dolgot kell megbeszelnünk. De először is némi utbaigazítást kell kapnom, hogy segíthessek tisztázni magát. New-Yorkból akarok ügyvédet hozni.

— Nem tudom megfizetni — suttogta a leány.

— Ezt csak bizza reám. Majd én elintézem. Leila nyelvvel megnevesítette száraz ajkait. — Elhiszi, hogy én öltem meg az apámat, Weir? — kérdezte alig hallható hangon.

Weir már megtanulta, hogy miként kell válaszolnia. — Nem hiszem — felelte szilárdan.

— Miért gyűlölnék annyira? — suttogta Leila. — Soha nem vétettem nekik.

— Ezzel most ne törődjön — mondta. — Fontosabb dolgot kell tisztáznunk. Mondja el, mi történt azon az éjszakán, amikor apja eltűnt?

— Nem tudom, mi történt — mormolta Leila. — Csak reggel már nem volt a házban. Mult vasárnap reggel volt. Mikor benéztem a szobájába, láttam, hogy az ágy érintetlen. Mindjárt láttam, hogy valami baj lehet. Volt egy jobb ruhája és nem azt vette fel.

— Mikor Saul felhozta az ételt, mondtam neki, hogy az apám elment. Láttam az arcán, hogy nem hiszi el. Félttem tőle és mindig igyekeztem úgy mutatni, mintha nem félnék. Mihelyt elment, nekiindultam, hogy megkeressem az apámat. Az ösvényeken nem találtam sehol. Az erdőben pedig hamarjában nem is tudtam, hol kezdjem keresni.

— Volt egy dollárom, még attól fogva, amikor hazajöttünk. Dugva tartottam. Hétfőn odaadtam Saul-nak, hogy vegyen rajta bélyegeket meg gazolint. És átadtam neki a hirdetés szövegét. Azt mondtam, az apámnak szól. Saul nem tud olvasni. Elmagyaráztam neki, hogy vegyen bélyegeket valamelyik postahivatalban, tegye be azokat a levélbe, amelyet azután dobjon be Kentville-ben egy levélgyűjtő szekénybe.

Weir félbeszakította: — Jack, nem akarja most már megmondani, hogy ki volt az, akinek üzent? Hogy segíthetek, ha nem tudok mindent?

Leila tagadóan ingatta a fejét. — Valaki, aki ott járt nálunk — suttogta — és jó volt hoz-zám. Fiatal volt. Többet nem mondhatok. Nincs is mit mondani többet.

— Irja le, milyen volt?

Leila megint csak tagadóan intett a fejével. — Jó, gyérünk tovább.

— Mindennap kerestem az apámat. Egy hétbe tartott, amíg megtaláltam. A... szag vezetett nyomra. Ott feküdt, közel a parton vezető ösvényhez, a hátán. A fegyvert oly szoros-an fogta a kezében, hogy alig tudta kivenni. Egy golyó hiányzott. Azt gondoltam, saját maga ölte meg magát.

— Ez lehetetlen — mondta Weir.

— Már mondta.

— Mondja meg pontosan, hol találta meg a holttestet? — folytatta Weir. Frank Baker és Peter Birkett holnap átkutatja az egész területet, de én meg akarom előzni őket?

— Miért? — kérdezte Leila aggodalmas tekintettel.

Folytatjuk.

Rendelje meg

MÁRMOSTA DÉLVIDÉK

1943 - a s

N A P T Á R Á T

GAZDAG ÉS ÉRDEKES TARTALOMMAL JELENIK MEG AZ IDÉN IS. EGÉSZ ÉVEN AT HŰ TÁRSA LESZ. NEMCSAK SZÓRAKOZTATJA, DE HASZNOS TANÁCSOKKAL LÁTJA EL.

A PAPIRHÁNY MIATT CSAK KÖRLÁTOLT SZÁMBAN JELENIK MEG, S EZÉRT AJÁNLTATOS MÁRMOST ELŐJEGYEZTETNI AZ ÁRUSOKNÁL, VAGY KIADÓHIVATALUNKBAN.

Otven éves a Réthy-féle pemetefü cukorka

130 éves a Réthy gyógyszerár Békéscsabán

E jelentős két évforduló alkalmából látogatást tettünk az országos híru békéscsabai vállalatnál, hogy lássuk, miként készül a világhíres pemetefü cukorka, mely nemcsak a Réthy gyár, de Békéscsaba nevét is ismertté tette az egész világon.

A főnöki irodában vitéz Réthy Béla fogad bennünket és nagy elfoglaltsága mellett is időt szakít számunkra és tájékoztat bennünket a gyár történetéről.

Otven évvel ezelőtt — mondja vitéz Réthy Béla —, 1892-ben jutott Édesatyánknak, néhai Réthy Béla, a „Sas” gyógyszerár akkori bérőjének, később tulajdonosának az a gondolata, hogy a kesernyős pemetefüből jóízű gyógyszerár készítsen.

Sok kísérletezés után ez végre sikerült is és már a miléniumi kiállításon nagy sikere volt a Réthy féle pemetefü cukorkának. Itt részeseit elsősorban kitüntetésben. Készítményeinek hírneve ezután rohamosan terjedt és őszintén el kell ismernünk, hogy nem utolsósorban az uttóró módon alkalmazott reklámozás révén. A jóhírű gyártmányok száma is évről-évre nőtt és mind sokoldalubb lett a termelés. A világháború alatt természetesen volt némi visszaesés, sőt átmenetileg a gyártás szünetelt is, a háború után azonban a csonka ország szűkebb keretein belül is szépen fejlődött tovább a gyár, míg most a Délvidék, Kárpátalja és a Délvidék visszatérése után a gyár újra a prosperitás legmagasabb fokát érte el.

A gyártelep megtekintése alkalmából a gyár legrégebbi osztályán, a cukorkafőző teremben találkozunk a gyárban folyó egészséges termelő munkával. Éppen a világhíres pemetefü cukorkát készítik, itt készül a kedvelt Torokör és itt főzik hatalmas üstökben a különféle gyógyszerár cukorkákat és kitűnő gyümölcskaramellákat, metoldrzsákat és a többieket, amelyek mind elismerést szereztek a Réthy névnek.

A legpedánsabb tisztaság és higiénia, a legmodernebb gépek jellemzik ennek a világszerte ismert gyár vállalatnak készítményeit.

A vezetés ma is a Réthy család kezében van, a munkában az alapítónak fiai és unokája vesznek részt és miután a „Sas” gyógyszerár is idén ünnepli fennállásának 130-ik évfordulóját, így kettős jubileumhoz érkezett az idén a Réthy cég, amelynek hírnevét a mindnyájunk kedvenc pemetefü cukorkája indította utnak fél-évszázaddal ezelőtt.

APRÓHIRDETÉSEK

Fiatall borbélysegédet teljes ellátással felveszek. Vidákovich József borbélymester. Flórián utca 1. a-gr

Férfivarrógép, jókarbanlévő utánvos áron eladó. Érdeklődni: Hársfa utca 6. a-2693-f

Étkezde eladó a város központjában. Basa utca. a gőzfürdő mellett. a-2682-f

Eladó szalon, ebédlő és hálószoba. Vörösmarti utca 7 szám alatt. a-2675-f

Pikkolófiut teljes ellátással felveszek. Fischer Márton. Korona vendéglő. Zombor. a-2690-f

Eladó ház Zomborban. Orgona utca 18 szám alatt. a-2678-f

Zomborban autóméchanikai műhely berendezése eladó. Felvilágosítást ad Daubner Imre. Baia. Erzsébet királyné u. 134. a-2662-f

Jólbevezetett szállítómánvozási (spedició) vállalat más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. a-2685-f

Ház sürgősen eladó. Mester utca 21 szám alatt. Érdeklődni: Donó Józsefnél, Zrinvi u. 9. a-2688-f

Láda, 150 drb. rekeszes, ásványvíz szállítás céljára olcsón eladó. Fischer József vegyeskereskedő. Zombor. Szent István u. 62. a-2687-f

HA SZÉP ÉS JO, MODERN BUTORT AKAR, forduljon bizalommal. Schmidt Fülöp műbutor és épületasztaloshoz Zombor Barát utca 4. Tel. 139.

Bognárszerszámnak való fa, küllő és talp, valamint vályog eladó. Kohári utca 7. a-2686-f

Komplett hálószoba, íróasztal, írógép és egyéb háztartási cikkek utánvosan eladók. Vitéz utca 17. a-2676-f

Nagyobb komplett ház eladó és röptön beköltözhető. Érdeklődni: Deák F. krt. 24. Fodrászület. a-2689-f

Bezdanban Kozmics Andrásnál egy jókarban lévő kocsi, lószerszám, többféle gazdasági eszköz, továbbá 20 kazán préseletlen szőlő-törköly eladó. Gróf Széchenyi utca 40. a-2679-Ack

Három vaskályha, használt és egy tűzhely eladó. Bercsényi ut 19. a-2671

Gépészkovács azonnal alkalmazást kaphat, konvencióssal fizetéssel, gazdaságban. Ajánlatokat: „Gépész” jellegre a kiadóhivatalba kérek. a-2669-f

Bezdanban kész kubbikos-talicskák, valamint vastag hengereket állandóan raktáron tart, ugyszintén igazságnókat. Kővágy Sándor kocsieladó, Virág utca 2. a-2681-Ack

Régidivatu komplett hálószoba eladó. Mezőtekinthető: Csendes utca 6 szám alatt. a-2683

Több cipészsegéd időmunkás azonnal felvétetik. Walient cipőüzemben Zombor, Zrinvi u. 12. a-2677-f

Órássegéd, nagy munkára azonnal felvétetik. Scheurer Gáspár órás és ékszerész Zombor. a-2672-f

Mindenes főzőnőt keresek Bácskában. Gyermeektelen házaspár is lehet. Cím: Boeványi Kenderipar, Vajsza. a-2673

Egy 3-as páncélszekrény eladó. Érdeklődni: Nikolits szállítóirodájában. Zombor. a-2684-f

Bezdanban özv. Róka Ferencné háza eladó. Mátyás király utca 75 szám. a-2680-Ack

Bezdanban Bircher Péter háza szabadkézből eladó. Küllői utca. a-2682-Ack

Nagy a fahiány?

Vegyen villanykályhát és villanytakaréktűzhelyt! Műszaki- és vízvezeték cikkek, fürdőszoba berendezések, motor és villanycikkek nagy választékban; Löchel Frigyes, Zombor, Rákóczi-ut 54

Házassági posta

A Délvidék házassági postájában közölt hirdetésért csak 6 darab 20 filléres bélyeget kell beküldeni. A levelet a „Délvidék” kiadóhivatala, jellegével, vagy a hirdetés számával továbbítja illetékes helyére, 50 fillér bélyeg melléklésével. — Ugyanőkök és házasságközvetítő irodák hirdetésait nem vesszük fel.

Nyugdíjkepes állásban lévő, magas, barna ösker, intelligens érett segizett 34 éves nőtlen tisztviselő vagyok. Házaság céljából megismerkednék 20—35 év közötti, földbirtokos, gazda, iparos, v. kereskedő családból való házias, csinos, karcsu, intelligens ker. urileánnyal, özvegy v. elvált uriaszonnal. Teljes című levelet „Vadregényes Mecsek” jellegére a kiadóba kérek. a-2691-f

Csinosnak mondott, 33 éves fiatalember megértő, intelligens lány ismeretséget keresi, házasság céljából. Leveletet „A vagyon nem fontos” jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Férfihez mennék, lehetőleg állami tisztviselőhöz. Jómódu vagyok, szépen mondott, intelligens. Ha valaki ilyen feleséget keres, irion „Szöke” jellegére.

Ki lenne a párom? Olyan fiatalember ismeretséget keresem, aki megértő, szerető jó férfi lenne. Gazdag vagyok, református valásu. Falun élek. Diplomások előnyben. Főleg orvoshoz szeretnék menni. Jelige: „Uri lány”.

Temerini fiatalember nőszülni szeretne. Nem gazdag, de jómódu, biztos állása van. Olyan leány ismeretséget keresem, aki tisztességes és szeret falun élni. Leveletet kérem „Temerini 35” jellegére.

Gazdag, csinos, intelligens lányt szeretnék feleségül venni. Ha ilyen akad, irion „Biztos és boldog élet” jellegére a kiadóba.

Szeretem a szépet. Nem bánom, ha szegény is, de művelt legyen és református. Jelige „Házasság”.

Bezdanban élek. Állásom van, jól keresek. Szeretnék nőszülni. Fiatal, csinos és intelligens feleséget keresek. Nem bai, ha nem gazdag, de házias legyen. Leveletet „Bez dani” jellegére kérek.

Jól jegyezze meg a címet: a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmfestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Börkabátok festését is vállalom!

Aki nem hirdet, azt elfelejtik

VADDISZNÓ védjegyű ekék egy és két vasuk, mezőgazdasági gépek állandó nagy raktára

Müller Péter, vaskereskedőnél

Zománcozott tűzhelyek, kerékpárok, és varrógépek német gyártmányu minden árban